

Естетика і поетика Тараса Шевченка

Тип	дисципліна професійної і практичної підготовки
Код	ОК-12
Семестр	4-й
Загальна кількість кредитів/годин	4 (120)
Форма контролю	екзамен
Викладач	к. філол. н., доцент, доцент кафедри української мови, теорії та історії української і світової літератури Урсані Н. М.
Необхідні обов'язкові попередні та супутні навчальні дисципліни	усна народна творчість, теорія літератури, історія української літератури
Місце у структурно-логічній схемі	ОК-12 Естетика і поетика Тараса Шевченка викладається на другому році навчання СО Бакалавр
Форми навчання	лекції, практичні заняття, самостійна робота
Критерії оцінювання	4-й семестр - поточний контроль – 60 балів, підсумковий контроль – 40 балів
Мова викладання	українська

Зміст навчальної дисципліни

Естетика як метатеорія мистецтва. Методологічні основи аналізу мистецтва. Відображувальна сутність мистецтва. Художньо-образна система мистецтва. Генезис і природа художнього образу. Принцип антиномічності побудови і аналізу художнього образу. Художня умовність. Асоціативні порівняння, символ, алегорія. Етнічне, національне, загальнолюдське у мистецтві. Естетичний потенціал художньої творчості. Специфіка творчого процесу в мистецтві. Становлення і розвиток художніх здібностей людини. Естетичні погляди Тараса Шевченка. Естетика Шевченка як система поглядів митця на прекрасне і потворне, високе і низьке, трагічне і комічне; розуміння ним естетично важливого та його дійсності, ставлення до мистецтва й особливості художньо-образного сприйняття світу. Мовотворчість Т. Шевченка у науковій рецепції. Літературно-естетичні погляди раннього Тараса Шевченка ("На вічну пам'ять Котляревському", "До Основ'яненка"). Художнє осмислення естетичних відчуттів красивого та прекрасного у баладах Т. Шевченка. Синтез фольклору і романтичних прийомів у баладах «Причинна», «Тополя», «Утоплена». Пісенність поетичного стилю Тараса Шевченка. Естетичне ставлення митця до дійсності у творах періоду заслання (1847-1857). Цикл поезій «В казематі». Специфіка інтимної лірики – «Г. З», «якби зустрілися ми знову», «Мені тринадцятий минало». Концепція митця у творах- «О думи мої! О славо злая!», «Мов за подушне одступила», «Пророк». Своєрідність жанру балади («У тієї катерини»). Поєми - «Княжна», «Царі», «Варнак». Естетика бунтарства у ліро-епосі Т. Шевченка. Поєма «Гайдамаки». Філософсько-естетичні мотиви у творчості Т.

Шевченка. (на матеріалі поеми «Сон» та поеми «Кавказ»). Художнє втілення теми історичного минулого у творах: «Розрита могила» та «Великий льох». «Включення» теми історичного минулого в контекст ліричного твору-послання «І мертвим, і живим...». Поетика та модифікація жанру послання у творчості Т. Шевченка. Проблема візуальності у ліриці Т. Шевченка. Естетика біблійних образів у ліро-епосі Т. Шевченка. Художня своєрідність інтерпретації Святого Письма у поемі «Марія». Естетика апокаліпсису та пост апокаліпсису в «Ісайя. Глава 35». Своєрідність авторського осмислення античної традиції у поемі «Неофіти» Т. Шевченка. "Щоденник" Т. Шевченка як джерело для розуміння естетичних смаків і переконань автора. Проблеми сучасної рецепції та оцінки лірики Т. Шевченка: «Садок вишневий коло хати...» як кінотекст. Гуманістичний сенс зображуваного як джерело художності у ліро-епосі Т. Шевченка. Естетика почуттів у ліриці Т. Шевченка. Естетика поета-візіонера.

Програмні результати навчання, визначені в освітній програмі:

ПРН-7	Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.
ПРН-8	Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання в професійній діяльності.
ПРН-13	Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації).
ПРН-15	Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.
ПРН-16	Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.